

Pulkajärven luontoselvitys ranta-asemakaavan laajennusta varten

Kimmokaava
27.11.2020

LUONTO
SELVITYS

KANGAS

Pia Kangas · Luontokartoittaja (EAT) · 040 594 4222
pia@luontoselvityskangas.fi · www.luontoselvityskangas.fi
Urpakuja 8, 98530 Pyhätunturi · Y-tunnus: 2997914-4

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	2
2 LUONTOKOhteiden arvottaminen	3
3 LUONTOSelvitys pulkkajärven alueesta	3
3.1. Pulkkejärven luoteisosa (Lauantaisuo)	3
3.2 Pulkkejärven koillisosa (Repopalonkangas)	5
4. HUOMIOITAVAT KOhteET JA LAJISTO	7
4.1 Pulkkejärven luoteisosa	7
4.1.1 Kohde 1	8
4.1.2 Kohde 2	9
4.1.3 Kohde 3	10
4.2 Pulkkejärven koillisosa	11
4.2.1 Kohde 4	12
4.2.2 Kohde 5	13
4.2.3 Kohde 6	13
4.2.4 Kohde 7	14
5 SUOSITUKSET KOSKIEN KAAVOITUSTA	15
LÄHDELUETTELO	16
LIITE 1. Lauantaisuo osana soidensuojelun täydennysohjelmaa vuonna 2014	17

Pohjakartat: © Maanmittauslaitos 2020

Valokuvat: Pia Kangas

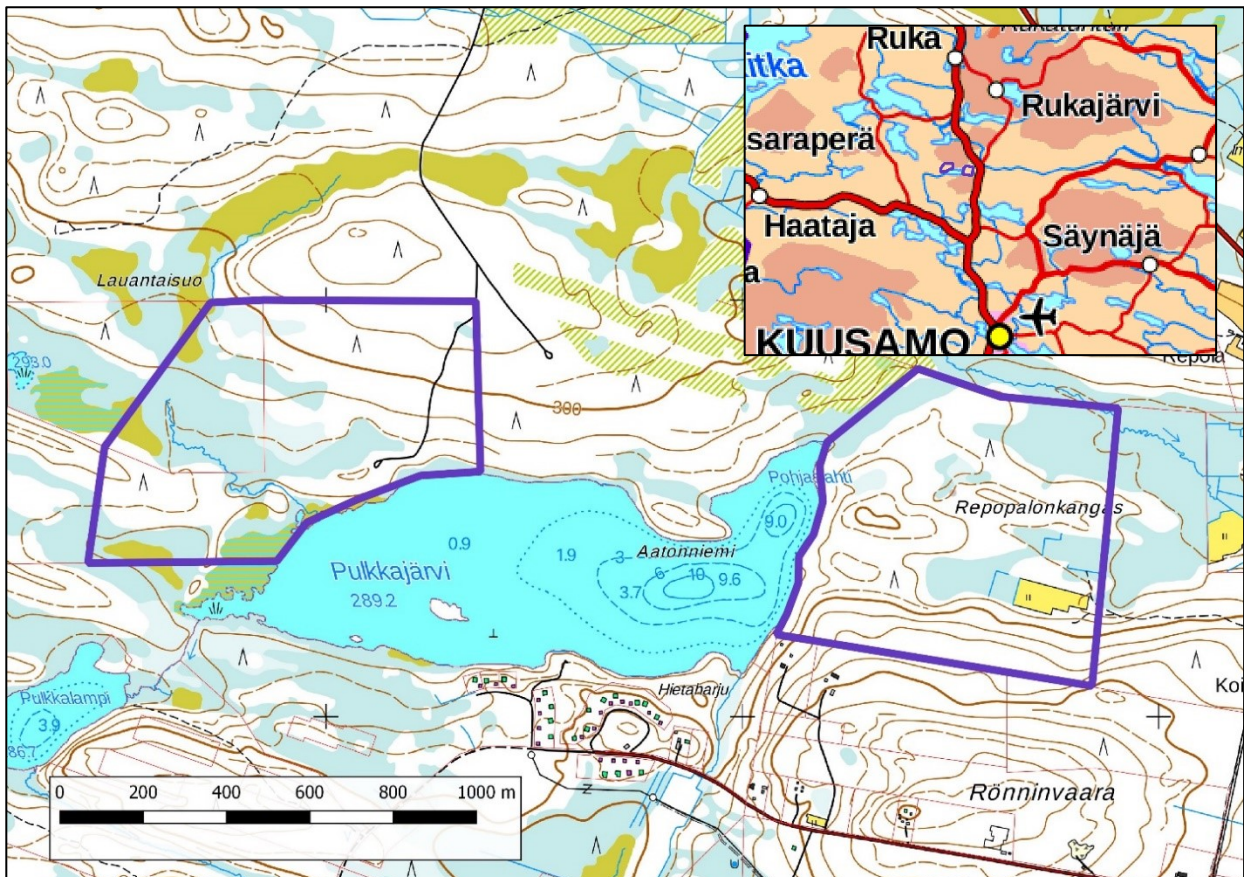
Kannen valokuva: Pulkkejärven itäpuolen rantaa

1 JOHDANTO

Kuusamon Pulkajärven alueelle ollaan suunnittelemassa ranta-asemakaavaa laajennusta. Laajennusosat sijaitsevat järven luoteis- ja koillisosassa (Kuva 1). Kaavoittajana toimii KimmoKaava. Tämä luontoselvitys on tilattu kaavoittajan toimesta. Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava varten on laadittu luontoselvitys (FCG Finnish Consulting Group Oy, 2011). Sen perusteella on laadittu Ruka-Kuusamon matkailualueen osayleiskaava (FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 2018).

Pulkajärvi sijaitsee Kuusamon keskustan ja Rukan puolella välin. Alueelta on tilattu uhanalaistiedot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämästä laji.fi paikkatietojärjestelmästä on tarkistettu alueen uhanalaiset ja huomionarvoiset lajihavainnot. Kaavoitusalue ei sijaitse pohjavesialueella. Metsäkeskuksen ylläpitämässä paikkatietoaineistossa alueelta ei ole tiedossa metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähin erityisen tärkeä elinympäristö on Repopalonkankaan pohjoisosassa kaavoitusalueen ulkopuolella sijaitseva puron varsi. Alueella ei ole suojelualueita. Vuonna 2014 alueella on tehty kartoituksia silloista soidensuojelun täydennysohjelmaa varten. Silloin Pulkajärven luoteenpuoleinen alue on ollut osa Lauantaisuo nimistä suojeluehdotusalueajasta. Lauantaisuolta sekä sen ympäristön soilta on tuolloin löydetty runsaasti kalkkivaikutteisia uhanalaisia lajeja. Lisäksi alueella on tuolloin havaittu myös kalkkilampi. Liitteessä 1 on kartta tuolloisesta soidensuojelun täydennysohjelman rajauksesta. Soidensuojelu täydennysohjelmaa ei toteutettu.

Kaavoitusalueelle tehtiin maastotyöt 2.9.2020. Luontotyyppien ja sammalien osalta ajankohta oli hyvä inventoinnille. Putkilokasvien sekä linnuston ajankohta on ollut hieman myöhäinen. Alueelta on kuitenkin useita lintuhavaintoja laji.fi palvelussa ja tätä tietoa on hyödynnetty tässä raportissa.

Kuva 1. Pulkajärven ranta-asemakaavan laajennusalueet ovat rajattu kartalle violetilla.

2 LUONTOKOhteiden ARVOTTAMINEN

Luontoselvityksessä huomioidaan seuraavat luontoarvot, joilla on laissa määriteltyä suojellusta arvoa. Lisäksi huomioidaan luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa arvioituja luontotyyppisiä, joista kaikilla ei kuitenkaan ole suojelustatusta.

Luontotyyppit

- Luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n suojellut luontotyyppit, joiden muuttaminen tai hävittäminen on kielletty
- Metsälain (1093/1996) 10 § erityisen tärkeät elinympäristöt. Näiden ympäristöjen hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.
- Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § kohteet mukaan lukien pohjavesialueet. Kohteen luonnontilaisuuden muuttaminen on kiellettyä.
- Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset uhanalaiset luontotyyppit (Kontula & Raunio 2018)

Lajit

- luontodirektiivin liitteen II ja IV (a) lajit tarkoittamien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä lintudirektiivin liitteen I laji
- luonnonsuojeluasetuksella (160/1997) suojellut lajit
- kansainväliset vastuulajit

3 LUONTOSelvitys PULKKAJÄRVEN ALUEESTA

Pulkkajärven kallioperä on useampaa kivilajia. Siellä on hienorakeista arkoosi ja serisiittirikasta kvartsidioriittiliusketta, kvartsiittia ja vulkaanista kiveä. Maaperä on sekalajitteista maalajia. Metsäkasvillisuusvyöhykkeeltä alue kuuluu Pohjoisborealiseen Koillismaahan vyöhykkeeseen (4a). Eliömaakunnaltaan kaavoitusalue kuuluu Koillismaahan (Ks). Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa alue sijoittuu Pohjois-Suomeen arviointialueeseen.

Raportissa kartoitusalueet on jaettu Pulkkajärven luoteisosaan (Lauantaisuo) ja Pulkkajärven koillisosaan (Repopalonkangas) selvyiden takia. Inventointialueelta on aiemmin tiedossa kolme silmälläpidettävää (NT) suopunakämmekän esiintymää Lauantaisuoilta.

Alueen lintuja havainnoitiin niukasti riippuen myöhäisestä ajankohdasta. Alueella nähtiin teeri, hömötiainen, jänkäkurppa ja kuukkeli. Laji.fi tietokannan mukaan Pulkkajärvestä ja sen ympäristöstä on havaittu pohjansirkku, kuikka, tukkakoskelo, valkoviklo, käki, hömötiainen, talitiainen, pikkukäpylintu, punavarpunen, laulurastas, käpytikka ja kirjosiipikäpylintu.

3.1. Pulkkajärven luoteisosa (Lauantaisuo)

Pulkkajärven luoteisosa on kivennäismaan ja eri suotyyppien vuorottelua. Kivennäismaat ovat olleet metsätalouskäytössä. Alueen metsiköt ovat kasvatusmetsiä, jotka ovat aikoinaan aurattu ja istutettu männylle. Puusto on vastaikään harvennettua (Kuva 2). Lauantaisuan reunassa on iältään varttunutta kasvatusmetsää. Puusto on sekametsää. Lahopuustoa ei ole. Kasvillisuustyyppiltään kivennäismaa on tuoreen kankaan kerrossammal-mustikkatyyppiä (HMT). Lajistoltaan kivennäismaan metsät ovat tyyppisiä. Metsätien pohjoispuolella on aurattua

lettokorpea. Lajistossa on edelleen leton lajistoa, mm. lettohiirensammalta, mähkä, kultasammal, heterahkasammal, lettoväkäsammal, lääte, keltasara ja lettosirppisammal. Putkilokasveja kasvaa runsaasti entisen leton aurasalueella. Lajistossa on ruohokanukkaa, metsäkurjenpolvea, lillukkaa, kultapiiskua, huopaohdaketta, metsäimarretta ja korpikastikkaa.

Kuva 2. Pulkkajärven luoteisosan harvennettua kasvatusmetsää.

Pulkkajärven luoteisosassa on edustavia soita. Luonnontilaisuus soilla on pääasiassa erinomainen, pl. aiemmin kuvattu aurattu lettokorpi. Alueen soiden ravinteisuus vaihtelee oligotrofista eutrofiaan. Eutrofiset lettosuot vallitsevat alueella. Metsätien pohjoispuolella sekä kartoitusalueen lounaisnurkassa on oligotrofisia sekä mesotrofisia soita (Kuva 3). Ne ovat suotyypeiltään pallosararämettä, oligotrofista lyhytkorsirämettä sekä mesotrofista rimpinevaa. Alueella on pienialaisena ojitettua muurainkorpea puron eteläosassa sekä pallosarakorpirämettä alueen pohjois-luoteisosassa. Lettoalueet on rajattu huomionarvoisiin luontotyyppeihin ja näistä tarkempi kuvaus on kappaleessa 4.1.

Kuva 3. Metsätien pohjoispuolen lähetyvillä on oligotrofista lyhytkorsirämettä.

Pulkajärvi on kalkkijärvi. Pulkajärven luoteisosassa ranta on tyypillinen kalkkijärven matala höttöpohjainen ranta, jossa vesi on erittäin kirkasta (Kuva 4). Niin kauas, kun rannalta pystyi havainnoimaan, höttöpohja näytti jatkuvan. Rantaosa on luhtaista rimpilettoa. Näistä tarkempi kuvaus luvussa 4.

Kuva 4. Pulkajärven ranta-aluetta luoteisosassa, jossa on kalkkijärville tyypillinen matala höttöpohja.

3.2 Pulkajärven koillisosa (Repopalonkangas)

Pulkajärven koillisosan ranta-asemakaavan laajennusalueella on Rönninginvaaran metsäinen pohjoisrinne, Repopalonkangas ja sen ympäristöllä olevat vanhat suoniityt sekä suot. Alueen metsien kaikkein iäkkäin ja

luonnontilaisin osa sijaitsee Pulkkajärven rannalla (Kuva 5) sekä kaakkoisnurkassa Rönninvaaran rinteessä. Luontotyyppiltään rantavyöhyke on tuoreen kankaan kerrossammal-mustikkatyyppin metsää (HMT). Hyvin pienialaisena on soistuneita kohtia, joissa puusto on hieman harvempaa. Lahopuuta on noin 5-8 m³/ha. Pääpuulajina on kuusi. Haapaa ja koivua on sekapuuna.

Rönninvaaran rinne on hyvin ravinteista aluetta. Ravinteisuus vaihtelee tuoreen kankaan kerrossammal-mustikkatyyppin (HMT) eutrofiseen lettokorpeen. Kivennäismaalla on paikoin lehtolaikkuja ja lajistossa on sudenmarjaa, lillukkaa, pajua, nuokkuhelmikkää, metsäimarretta, metsäkurjenpolvea, korpikastikkaa ja metsänliekosammalta. Lehtomaisen kankaan metsäkurjenpolvi-mustikkatyyppillä (GMT) kasvaa varpujen lisäksi metsäkurjenpolvea, ruohokanukkaa, lillukkaa ja metsäimarretta. Metsä on pääasiassa nuorta aurasalueen kasvatusmetsää, jota on paikoin raivattu. Puusto koostuu koivusta ja kuusesta. Rönninvaaran koilliskulmassa on kangaskorpea ja tuoreen kankaan metsää, jossa on eri-ikäistä puustoa. Lahopuuta on hyvin vähäisesti. Alueella on hyvin edustava lettokorpi, jossa on lähdepuro. Tämä kohde on esitelty kappaleessa 4.2.1.

Repopalonkankaan suot vaihtelevat oligotrofisesta lyhytkorsirämeestä eutrofisiin lettoihin. Lettosuot ovat myöhemmin kuvattu kappaleessa 4.2. Oligotrofisia ja mesotrofisia soita on peltojen lähetyvillä sekä luoteiskulmalla. Luoteiskulmalla on meso-eutrofista rimpinevaa, jossa rahkasammalien lisäksi kasvaa järviruokoa, siniheinää ja villapääluikkaa. Peltojen länsipuolella on oligotrofista lyhytkorsirämettä. Ojitetut suopellot ovat olleet jo pitemmän aikaa käyttämättä. Niissä ei ole edustavaa niittylajistoa.

Kuva 5. Rantavyöhykkeen iäkkäämpää kuusivaltaista tuoreen kankaan metsää.

Pulkkajärven itäosa on kivikkopohjaista. Tämä osa järvenrantaa on nopeasti syvenevää ja höttöistä kalkkiliejupohjaa ei esiinny. Rantaosa on kivennäismaata. Pulkkajärven itäpuolella ovat myös järven syvin kohta, joka on 11,4 m.

4. HUOMIOITAVAT KOHTEET JA LAJISTO

Pulkkajärvellä ja sen ympäristössä on selkeästi havaittavissa alueen runsaskalkkisuus. Tämä ilmenee niin lajistossa kuin lettojen runsautena. Pulkkajärvi on kalkkijärvi (Kuva 4. sekä kannen valokuva). Kalkkijärvet ovat viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä. Kalkkijärvissä on tyypillisesti kirkas vesi. Kalkkipitoisten vesistöjen sähkönjohtokyky on selkeästi korkeampi kuin kalkittomissa vesistöissä. Sähkönjohtokykyä ei ollut mahdollisuutta mitata, mutta lajistossa oli kalkinvaatija lajeja. Järvessä kasvaa merivitaa. Luoteen puolen purossa havaittiin sironäkinpartaa (*Chara virgata*), joka on rehevien järvein ja lampien levä (Kuva 6). Pulkkajärvessä voi hyvinkin kasvaa hapranäkinpartaa, joka on kalkkijärvien levä.

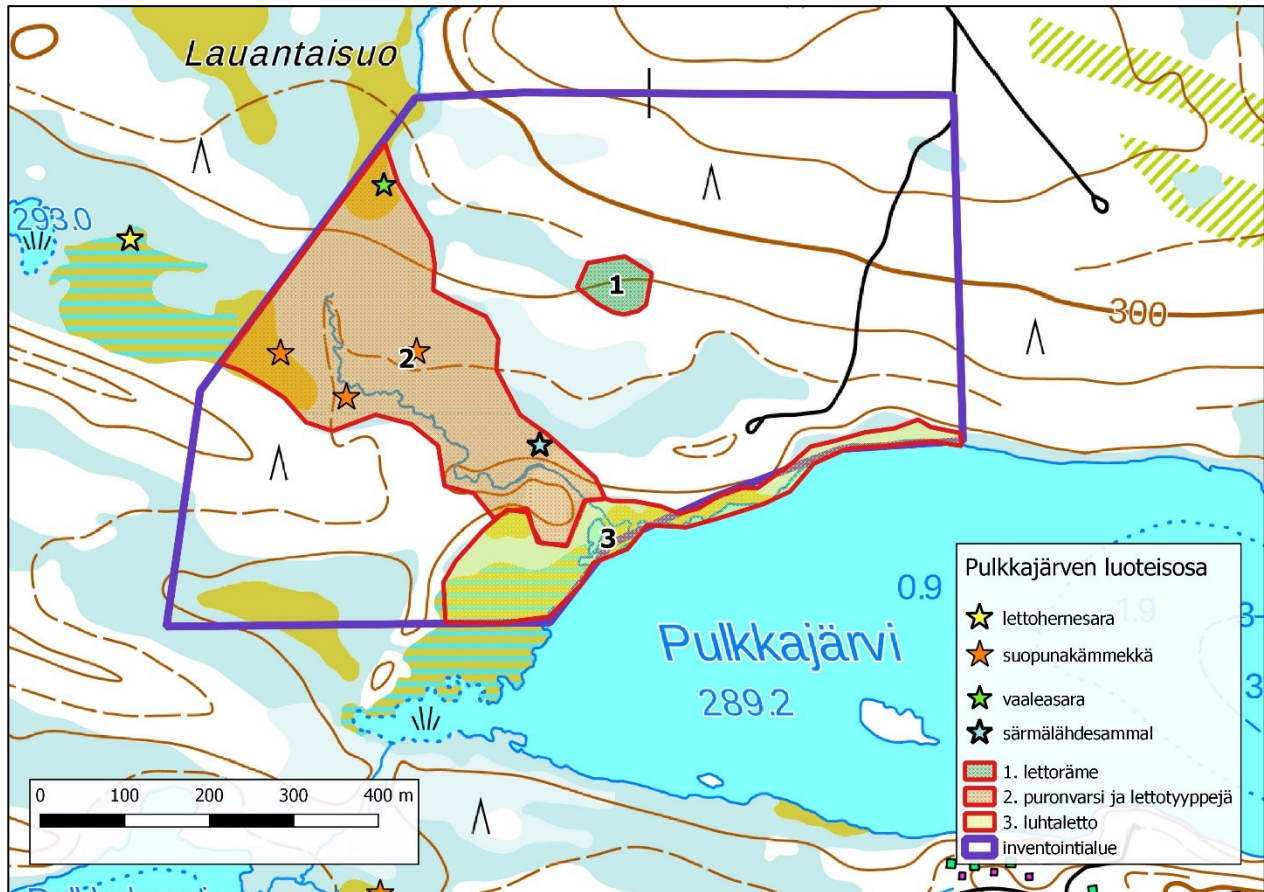

Kuva 6. Purosta havaittua rehevien vesistöjen hapranäkinpartaa.

Alueen linnustosta harvinaisimpana havaittu laji on hömötiainen, joka on arvioitu erittäin uhanalaiseksi lajiksi (EN). Alueella on useita silmälläpidettäviä (NT) lajeja kuten pohjansirkku, tukkakoskelo, valkoviklo, punavarpunen ja kuukkeli.

4.1 Pulkkajärven luoteisosa

Pulkkajärven luoteisosassa on maastoinventointien yhteydessä rajattu kolme huomionarvoista luontotyyppiä tai luontotyyppikompleksia. Rajaukset on esitetty kuvassa 7. Kohteella 2 esiintyy silmälläpidettävää (NT) suopunakämmekkää sekä kansainvälisistä vastuulajeista vaaleasaraa ja särmälähdesammalta. Inventointialueen ulkopuolella Lauantaisuolla on lettohernesaraa, joka on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) lajiksi. On mahdollista, että laji esiintyy myös inventointialueen kohteella 2.

Kuva 7. Pulkkajärven luoteisosan huomioitava lajisto ja luontotyytit.

4.1.1 Kohde 1

Kohde 1 on lettoräme, joka sijaitsee metsätien päätepisteen luoteisosassa (Kuva 8). Lettorämeellä on harvakasvuista mäntyä ja koivua. Pensaskerroksessa on katajaa. Pohjakerroksen lajistossa on selkeitä lettolajeja: lettosirppisammal, kultasammal, heterahkasammal, lettokuirisammal ja lettoväkäsammal. Kenttäkerroksessa kasvaa lettovillaa, kämmeckälajia, siniheinää, villapääluikkaa, rätvää, hernesaraa, vilukkoa, nuokkuhelmikkää ja karhunputkea. Kohteella on yksittäisiä kantoja, mutta lettoräme on luonnontilaisen kaltainen. Lettorämeestä luoteeseen on pallosarakorpirämettä.

Pienialainen sekä ympäristöstään selkeästi erottuva letto on metsälain 10 §:n mukainen kohde. Viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa lettorämeet on luokiteltu vaarantuneeksi luontotyyppi (VU). Kohde suositellaan jätettävän maankäyttötoimien ulkopuolelle lakiperusteen ja luontotyyppin uhanalaisuuden takia.

Kuva 8. Pienialainen lettoräme hakkuualueen ja varttuneen kasvatusmetsän välillä.

4.1.2 Kohde 2

Kohde 2 on hyvin mosaikkinen luontokohde. Alueella on havaittavissa tihkupintaisuutta, erityyppisiä lettoja sekä puro. Alueella on mm. ruoppaista rimpilettoa, lettokorpea ja lettorämettä. Pohjakerroksessa kasvaa mm. lettolierosammalta, rimpisirppisammalta ja lettoväkäsammalta. Kenttäkerroksen lettolajeja on mm. punakko, rätvänä, karhunruoho ja lettovilla. Alueella kasvaa silmälläpidettävää (NT) suopunakämmekkää ja vaaleasaraa, joka on kansainvälinen vastuulaji. Lettorämettä on puron varrella länsiosassa (Kuva 9). Puron varressa sekä purossa on tihkupintaisuutta, joka ilmenee purolähdesammaleen, lettohiirensammaleen sekä kansainvälisen vastuulajin särmälähdesammaleen esiintyminä.

Kuva 9. Kohteen 2 lettorämettä puron länsiosassa.

Purossa on lähteisyyden lisäksi sironäkinpartaa. Laji ei ole uhanalainen, mutta indikoi runsasravinteisuutta. Puro on luonnontilainen. Sen reunoilla on ruoho- ja heinäkorpea sekä lettokorpea (Kuva 10).

Kuva 10. Puro valokuvattuna idempää lähempänä Pulkkajärven rantaa puustoisemmalta osalta.

Puronvarsi ja lettoalueet ovat metsälain 10 § mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Viimeisimmässä uhanalaisarvioinnissa lettoräme ja lettokorpi on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Rimpiletot on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT) luontotyyppiksi. Inventointialueen ulkopuolella lännessä on kalkkilettoa, joka ilmenee lettohernesaran esiintyminä.

Pulkkajärven luoteispuolen inventointialueelta havaitut lajit eivät ole varsinaisesti uhanalaisia. Mutta esimerkiksi kansainväliset vastuulajit tulee huomioida maankäytön suunnittelussa (Ympäristö.fi, 2020).

4.1.3 Kohde 3

Kohde 3 voi olla luhtaletto tai luhtainen rimpiletto. Koko suo on rimpipintaa ja siinä on vesialtaita, jossa on levälauttoja (Kuva 11). Pohjakerroksessa kasvaa lettolierosammalta, lettokilpisammalta ja lettokuirisammalta. Sarat vallitsevat kenttäkerroksessa, joista runsaimpana esiintyy jouhisara. Myös raatetta on paljon.

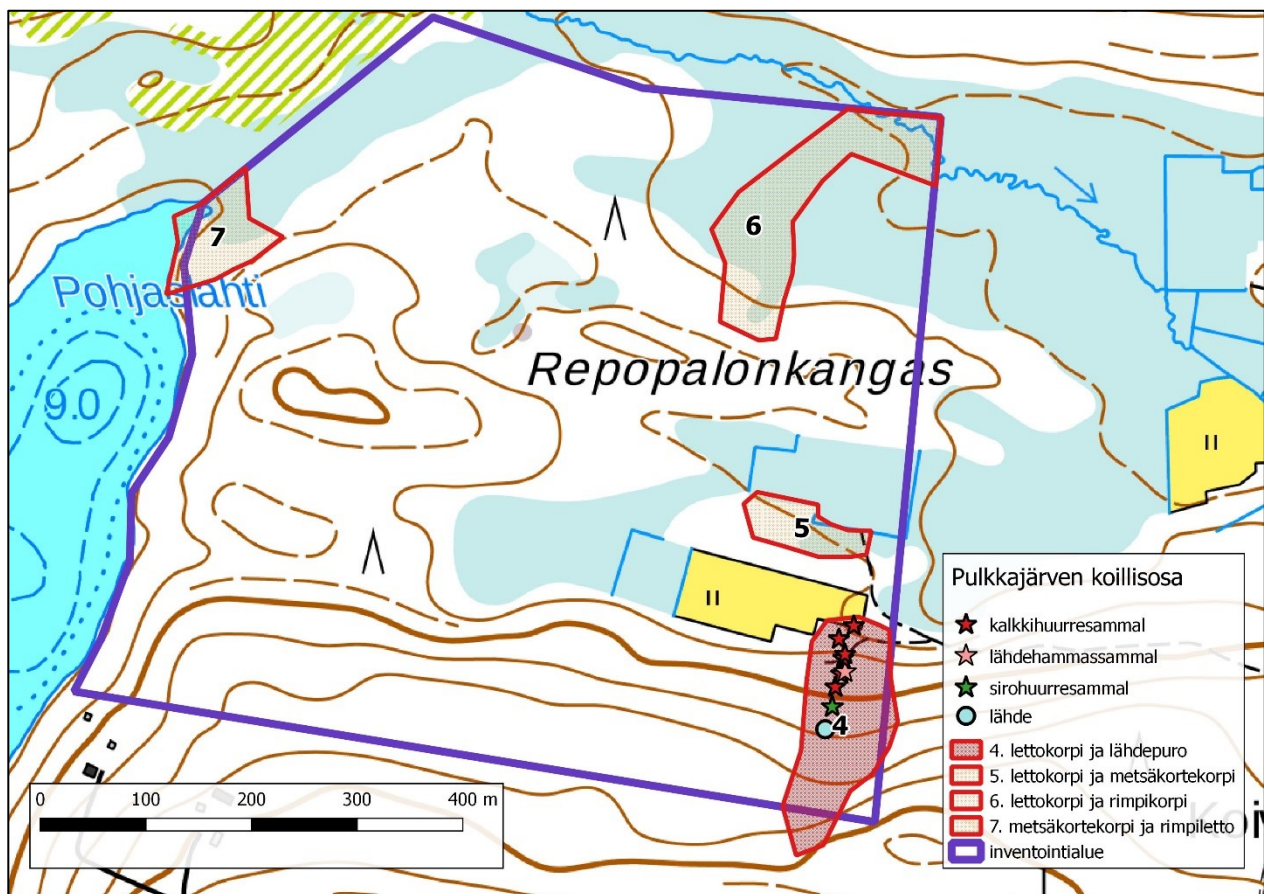
Kohde on metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Rimpiletot ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi. Luhtaletot ovat puutteellisesti tunnettu luontotyyppi (DD).

Kuva 11. Pulkkajärven länsiosassa olevaa rimpistä luhtalettoa sekä höttöpohjainen vesiallas.

4.2 Pulkkajärven koillisosa

Pulkkajärven koillisosasta Repopalonkankaan ja Rönninvaaran pohjoisosasta on rajattu neljä huomionarvoista luontotyyppikompleksi. Rajaukset on esitetty kuvassa 12. Kohteen 4 lähdepurossa esiintyy erittäin uhanalaista (EN) kalkkihuurresammalta, vaarantunutta (VU) lähdehammassammalta ja silmälläpidettävää (NT) sirohuurresammalta.

Kuva 12. Pulkkajärven koillisosan huomioitavat kohteet ja lajisto.

4.2.1 Kohde 4

Kohteessa neljä sijaitsee useampia huomionarvoisia luontotyyppejä sekä lajistoa. Alueella on laaja lettokorpi, jonka keskellä virtaa lähdepuro. Lähdepurossa kasvaa huomionarvoisia lähdesammalia kuten kalkkihuurresammal (erittäin uhanalainen), lähdehammassammal (vaarantunut) ja sirohuurresammalta (silmläpidettävä). Huurresammalien perusteella lähdepuro on kalkkialueille tyypillinen huurresammallähdepuro.

Lettokorven puusto on kuusi ja koivuvaltaista. Luonnontilaisuus on melko hyvä. Lettokorvessa on lähteisyyttä ja lähteitä (Kuva 13), joista muodostuu puro. Pohjoisemmassa rinteessä alaosassa puro sulautuu kaivettuun ojaan. Pohjoisosassa korpea on talvitienpohja, josta puustoa on poistettu. Tämä ei ole vaikuttanut heikentävästi pohjakerroksen lähdesammaliin. Lettokorven kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa, huopaohdaketta, kultapiiskua, metsäkurjenpolvea, vilukkoa, nurmilauhaa, nuokkuhelmikkää, korpikastikkaa ja koiranvehnää. Lähteisyys näkyy sammalajiston runsaudessa. Aiemmin lueteltujen uhanalaisten lajien lisäksi tihkupinnoilla ja lähteissä kasvaa lettohiirensammalta, lettokilpisammalta, hetekuirisammalta ja tihkusammallajia. Ympäristön lettokorvessa kasvaa korvenliekosammalta, lettosirppisammalta, lettoväkäsammalta, kultasirppisammalta ja siipisammalia.

Lähteet ovat vesilain 11 § mukaisia kohteita ja niiden tuhoaminen tai edustavuuden heikentäminen on kiellettyä. Lähteiden ja lähdepuron ympäristö sekä lettokorpi ovat metsälain 10 §:n mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Viimeisimmän uhanalaisuusarvioinnin mukaan lettokorpi on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiksi. Lähteet ja huurresammallähteet ovat pohjoisessa luokiteltu elinvoimaiseksi (LC) luontotyyppiksi. Lähdepuron merkittävyyttä nostaa harvinaisten ja uhanalaisten kalkkihuurresammaleen ja lettohammassammaleen esiintymät.

Kuva 13. Lettokorven keskellä on lähteitä, joista saa alkunsa lähdepuro.

4.2.2 Kohde 5

Kohde 5 sijaitsee vanhan pellon reunassa. Pellon ja metsikön välissä on oja, mutta kohdetta voidaan pitää luonnontilaisena, sillä vaikutus lähellä oleviin korpiin on nykyään enää vähäinen. Kohteen itäosassa on lettokorpea, jonka lajisto on vastaavaa kuin aiemmin kuvatuissa lettokorvissa. Pohjakerroksen sammaleet ilmentävät eutrofisuutta. Länsiosa kohdetta on metsäkortekorpea (Kuva 14). Metsäkorte vallitsee kenttäkerroksen lajistossa. Puusto on iäkästä kuusta ja koivua. Lahopuuta on vähäisesti, mutta puusto on luonnostaan harvaa.

Metsäkortekorvet ja lettokorvet kuuluvat metsälain 10 §:n mukaisiin kohteisiin. Samaiset luontotyytit on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyytiksi viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa.

Kuva 14. Kohteen 5 metsäkortekorpea, joka on luokiteltavissa luonnontilaisen kaltaiseksi läheisten ojen ja lahoppuuston vähäisyyden takia.

4.2.3 Kohde 6

Kohde 6 on Repopalonkankaan pohjoisosasta rajattu lettokorpi (Kuva 14), rimpiletto sekä puronvarsi kokonaisuus. Lajistoltaan lettokorpi on vastaavanlainen kuin aiemmin kuvatut lettokorvet. Lettoväkäsammal, kultasammal, heterahkasammal ja lettosirppisammal ovat runsaana pohjakerroksessa. Lettokorven pohjoispuolella on avosuoalue, jossa on rimpilettoa. Rimpiletolla kasvaa rimpisirppisammalta, lettolierosammalta, villapääluikka ja siniheinää. Aivan kaavoitusalueen koillisosassa on puro, joka länsiosalta rajattu metsälakikohteeksi. Rajauksen ulkopuolella oleva suo on mesotrofista rimpirämettä sekä oligotrofista lyhytkorsirämettä.

Purovarsi ja lettosuot ovat metsälain 10 §:n mukaisia kohteita. Lettokorpi on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyytiksi viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa. Rimpiletot ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi.

Kuva 15. Repopalonkankaan pohjoisosassa on lettokorpi. Kuvassa taustalla näkyy avosuo, jossa on rimpilettoa.

4.2.4 Kohde 7

Kohde 7 sijaitsee Pulkajärven koillisosassa, jossa on metsäkortekorpea (Kuva 16) sekä rannassa on rimpilettoa. Metsäkortekorpi vaihtuu osittain mustikkakangaskorveksi. Metsäkortteen lisäksi kasvaa riidenliekoa sekä kultapiiskua ja rahkasammaleet peittävät pohjakerrosta. Korpikuviolla kasvaa kookasta sekä iäkästä kuusta, Lahopuuta on paikoin 8 m³/ha. Alueella on vanhoja kantoja, mutta kohde on luonnontilaisenkaltaisen. Pohjoisessa rantaosassa on luhtaista rimpilettoa pienialaisena.

Metsäkortekorpi ja rimpiletto ovat metsälain 10 §:n mukaisia kohteita. Metsäkortekorpi on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa. Rimpiletot ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppiä.

Kuva 16. Kohde 7 on Pulkajärven koillisosassa sijaitseva metsäkortekorpi, jonka pohjoispuolella on pienialaisena luhtaista rimpilettoa.

5 SUOSITUKSET KOSKIEN KAAVOITUSTA

Kaavoituksessa on hyvä ottaa huomioon edellisen luvun huomiotavat kohteet ja lajisto. Rajatut kohteet on hyvä jättää rakentamisen ulkopuolelle. Huomioitavien luontotyyppien ja uhanalaisten sekä huomionarvoisten lajien elinympäristöt tulee säilyttää luonnontilaisena ja niiden nykyistä edustavuutta ei tulisi heikentää. Metsälakikohteilla on mahdollista poistaa yksittäisiä puita, niin ettei luontotyyppi heikenny. Tämä ei kuitenkaan koske vesilain 11 § ja uhanalaisten lajien esiintymiä. Tonteille johtavat tiet täytyy suunnitella niin, ettei huomionarvoiset kohteet heikkene vaan ne pystytään kiertämään. Ojien kaivuuta ei suositella huomionarvoisten kohteiden lähiympäristössä.

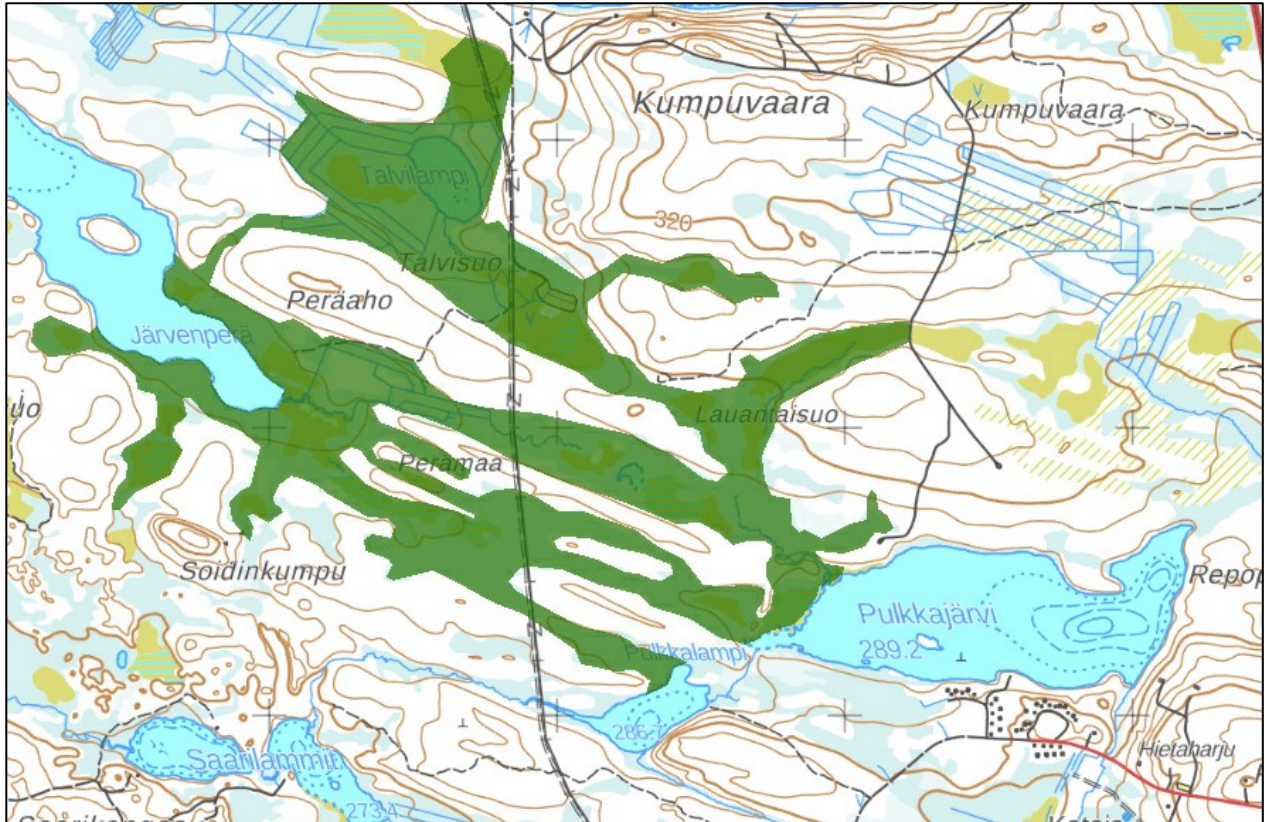
Pulkkajärven erikoislaatuisuus kalkkijärvenä tulee huomioida rakentamisen ja kaavoituksen yhteydessä. Rantoja ei suositella kaivettavan ja oja ei tule tehdä vesistöön päin, jotta kirkasvetisyys jatkossakin järvessä säilyisi. Hulevesiä ei tule johtaa järveen. Pulkkajärven koillisosan rannalla on sopivaa ympäristöä rakentamiselle. Suositeltavaa on, että puusto pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Järvi on itäosasta nopeasti syvenevää ja kivipohjaista. Sen sijaan Pulkkajärven luoteisosassa ranta on saravaltaista. Kalkkijärven pohja on matalaa ja höttöistä. Järven mataluus jatkuu laajalle länsiosassa. Keskisyvyys on isoilla alueilla alle metrin. Kivennäismaat sinällään soveltuvat rakentamisella.

Rakentamisessa tulisi huomioida ympäristö, niin ettei kovin selkeitä ihmisen tekemiä maamerkkejä tule rannoille. Rakennusten korkeus ei saa ylittää puuston korkeutta. Puuston peitteisyys antaa osaltaan näkösuojaa järveltä päin katsottuna. Maltillisella rantarakentamisella voidaan turvata alueen huomionarvoinen ja uhanalainen lintulajisto, niin ettei lajisto vähenisi ja vesi- ja kosteikkolinnuille ei tule kohtuutonta häiriötä.

LÄHDELUETTELO

- FCG Finnish Consulting Group Oy, 2011: Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava LUONTOSELVITYS, 11.3.2011.
Tilajana: Kuusamon kaupunki
- FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 2018: Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava. Kuusamon kaupunki.
Lainvoima 15.11.2018.
- Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäntutkimuslaitos. Metsäkustannus Oy. Helsinki.
- Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskus. Garo Oy, Helsinki.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus. Suomen Ympäristö 5/2018. Verkkojulkaisu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996
29 § Suojellut luontotyytit
46 § Uhanalaiset lajit
47 § Lajien esiintymäpaikkojen suojelu
- Metsälaki 1093/1996
10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt
- Paikkatietoikkuna 2020. Maanmittauslaitoksen ylläpitämä internet-sivusto 18.11.2020.
<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi>
- Svensson, L. 2020: Lintuopas -Euroopan ja Välimeren alueen linnut. Otava, Italia.
- Suomen lajitietokeskus 2020. Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämä internet-sivusto 18.11.2020. www.laji.fi
- Vesilaki 587/2011
2 luku 11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu
- Ympäristö.fi, 2020: Kansainväliset vastuulajit. Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu 10.11.2020.
https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/lajit/uhanalaiset_lajit/Kansainvaliset_vastuulajit

LIITE 1. Lauantaisuo osana soidensuojelun täydennysohjelmaa vuonna 2014

Kartassa on vihreällä merkitty aikoinaan tutkittu Lauantaisuo soidensuojeluohjelman täydennysalue.